

У IV кварталі 2024 року надавачі небанківських фінансових послуг збільшили обсяги активів. Премії та виплати ризикового страхування та страхування життя зростали впродовж кварталу та в річному вимірі. Основні показники діяльності страховиків залишилися прийнятними, за результатами року сегмент отримав високі за історичними мірками прибутки. Обсяг активів кредитних спілок дещо зменшився внаслідок виходу установ з ринку. Кредитний портфель і далі скорочувався. Операційна діяльність сегмента залишалася неефективною, помірний річний прибуток зумовлений розформуванням резервів у минулі періоди. Обсяг активів фінансових компаній збільшився. Операції факторингу та лізингу повільно зростали, однак скоротилося кредитування. Більшість фінкомпаній залишалася прибутковою. Обсяги активів ломбардів зросли, тоді як нові кредити і доходи скорочувалися. Однак сегмент у 2024 році був прибутковим.

Структура та проникнення сектору

У IV кварталі 2024 року кількість надавачів небанківських фінансових послуг знову зменшилася: з Реєстру виключено 31 фінкомпанію, десять страховиків, шість кредитних спілок і чотири ломбарди. Три чверті фінустанов припинили діяльність за рішенням регулятора. У грудні зареєстрували одну фінкомпанію. Загалом у 2024 році з ринку вийшли понад 250 установ, переважно фінкомпанії. Натомість було зареєстровано лише три нові фінансові компанії.

У жовтні – грудні НБУ погодив звуження обсягу ліцензій 43 фінкомпаніям, двом ломбардам та страховику. За цей же період 14 фінкомпаніям та трьома кредитними спілками обмежили право надання окремих послуг.

У IV кварталі загальні обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг збільшилися на 6.8%. Найбільше зріс обсяг активів фінансових компаній – на 7.7% (23.9% р/р). Обсяг активів страховиків¹ зріс на 3.8%, а ломбардів – на 2.2% (7.4% р/р). Обсяг активів кредитних спілок зменшувався впродовж 2024 року. Частка НБФУ, нагляд за якими здійснює НБУ, в активах фінсектору упродовж IV кварталу знизилася на 0.1 в. п. – до 10.2%.

Страховики

У IV кварталі активи страховиків життя зросли на 5% (+14% р/р), а ризикових страховиків – на 3% (+11% р/р). Протягом 2024 року ринок покинули 36 страхових компаній, з них 34 – з сегмента ризикового страхування.

Концентрація страхового ринку зросла торік. Частка п'яти найбільших ризикових страховиків за обсягом страхових премій збільшилася з 39% до 42%, а десяти – з 65% до 71%. На ринку страхування життя частка найбільшого страховика за обсягом премій становить майже 50%.

Страхові премії ризикових страховиків у IV кварталі зросли лише на 1%, сезонно пригальмувавши. Однак зростання становило 15% порівняно з аналогічним

періодом торік. У 2024 році обсяг страхових премій ризикового страхування перевищив довоєнний рівень 2021 року. У страховиків життя зростання премій у IV кварталі пришвидшилося – до 17% кв/кв (+5% р/р). За 2024 рік близько трьох чвертей премій зі страхування життя становили премії за договорами, укладеними в минулих періодах. Серед ліній бізнесу страхування життя обсяг премій за накопичувальним страхуванням удвічі перевищив обсяг за продуктами ризикового страхування життя.

У IV кварталі страхові виплати суттєво зросли в обох сегментах страхового ринку: у ризикових страховиків на 10% кв/кв (+19% р/р), а у страховиків життя – на 19% кв/кв (+25% р/р). Ануалізований рівень виплат зріс в обох сегментах страхового ринку.

Серед продуктів транспортного страхування премії зросли за КАСКО (+3% кв/кв) та ОСЦПВ (+14% кв/кв), а за “Зеленою картою” – скоротилися (-10% кв/кв), продовжуючи тренд минулих років. За продуктами особистого страхування премії зросли лише за страхуванням життя (+17% кв/кв), а за страхуванням здоров'я (-12% кв/кв) та асиансом (-34% кв/кв) – суттєво скоротилися. Основним каналом продажу за продуктами транспортного та особистого страхування є агентська мережа, хоча за окремими продуктами суттєвою є частка інших каналів збуту (банк, прямі продажі, брокери тощо). Серед інших страхових продуктів найбільше зросли премії зі страхування відповідальності (+17% кв/кв) та вантажів і багажу (+14% кв/кв).

За 2024 рік частка премій, переданих у перестраховання, склала лише 9%, однак за окремими лініями бізнесу була значно вищою (“Зелена картка” – 21%, майно та вогневі ризики – 23%).

Протягом IV кварталу резерви збитків ризикових страховиків зменшилися на 3%, передусім за страховими

¹ Згідно з регуляторними вимогами здійснюється оцінка технічних резервів і технічних резервів за договорами вихідного перестраховання.

продуктами “Зелена картка” та страхування майна й вогневих ризиків. Унаслідок скорочення обсягу резервів збитків ануалізований коефіцієнт покриття премій резервами знизився.

Коефіцієнт нетто-збитковості за результатами року майже не змінився порівняно зі значенням за результатами січня – вересня і залишився на рівні 50%. Натомість попри незначне зростання коефіцієнта нетто-витрат у IV кварталі, комбінований коефіцієнт за результатами року порівняно з дев'ятьма місяцями скоротився (покращився) на 2 в. п. – до 98%.

У 2024 році чистий прибуток ризикових страховиків склав 2.5 млрд грн, що на 31% вище, ніж рік тому, а рентабельність капіталу зросла на 4 в. п. – до 14%. Прибуток страховиків життя зріс більш ніж удвічі завдяки фінансовому результату одного великого страховика – до 1.4 млрд грн, однак через зростання рівня власного капіталу рентабельність капіталу майже не змінилася і становила 19%.

За результатами 2024 року усі страховики дотримувались вимог до капіталу платоспроможності (SCR) та мінімального капіталу (MCR). У трьох компаній значення нормативу SCR перебуває в межах 100–120%.

Кредитні спілки

У IV кварталі тривало зменшення обсягу активів кредитних спілок та їх кількості. У цілому за рік кількість установ знизилася як і торік – на 29. Скорочення обсягу активів було швидше ніж рік тому – на 5%. Обсяги активів на кінець року становили близько 60% обсягів 2021 року.

Кредитний портфель зменшився за IV квартал на 4% (-8% р/р). Обсяг нових кредитів, наданих за квартал, скоротився майже аналогічними темпами – на близько 4% порівняно з III кварталом, за 2024 рік надано на 6% менше кредитів ніж за рік до того. Заявлена середня частка простроченої більш як на 90 днів основної суми кредитів майже не змінилась і склала близько третини.

Реалізація кредитного ризику збільшила сформовані кредитними спілками резерви в IV кварталі. Це призвело до збитків за цей період і зменшило прибутковість в цілому за 2024 рік. Операційна діяльність залишається неефективною через скорочення операційних доходів за зростання адміністративних витрат.

Збитки кредитних спілок зумовили незначне скорочення власного капіталу в IV кварталі. Через повернення коштів вкладникам і вихід з ринку кредитних спілок на 4.5% зменшилися депозити. Однак дещо зросли додаткові пайові внески.

На початку 2025 року три установи порушували норматив достатності капіталу. Кількість порушників скоротилася на п'ять порівняно з початком 2024 року та вдвічі за квартал в основному через вихід порушників з ринку.

Фінансові компанії та ломбарди

Обсяг активів фінкомпаній за IV квартал збільшився на 7.7% попри те, що 31 установа припинила діяльність через невиконання ліцензійних умов регулятора. Обсяги факторингу та фінансового лізингу зросли, кредитування

та гарантій – знизилися. За 2024 рік обсяг активів сегмента збільшився майже на чверть, зросли також обсяги майже всіх фінпослуг, однак досі залишалися нижчими, ніж до повномасштабного вторгнення.

Кредитування населення після тривалого зростання дещо призупинилося: обсяги роздрібних позик зменшилися на 5.5% кв/кв, але в річному вимірі зросли на 10.5%. Кредитування бізнесу також зменшилося: обсяг наданих у IV кварталі кредитів знизився на 28%. Через вихід окремих компаній з ринку валовий кредитний портфель корпоративних позик зменшився на 3.0% кв/кв (-21.9% р/р). Обсяг портфеля домогосподарств і далі зростав на 3.5% кв/кв (+97.7% р/р).

Обсяги операцій фінансового лізингу зростали вже три квартали поспіль, у IV кварталі збільшилися на 15% (+45% р/р). У жовтні – грудні обсяги факторингу збільшилися, близько чверті їх становили угоди з класичного факторингу – фінансування дебіторської заборгованості. Також зменшилися обсяги операцій з надання гарантій, хоча в річному вимірі зросли вдвічі.

За 2024 рік фінансові компанії згенерували значні прибутки. Прибутковими були близько 86% фінансових компаній. Майже половину всього прибутку сегмента заробила державна установа “Укрфінжитло” – оператор програми “єОселя”. Її основні доходи формуються з процентних виплат за ОВДП у капіталі. Показники рентабельності фінансових компаній перебували на історично високому рівні. Без урахування фінансового результату “Укрфінжитла” прибутки сегмента за 2024 рік зросли у 2.4 раза порівняно з 2023 роком.

З початку 2024 року запрацювали оновлені вимоги до мінімального розміру власного капіталу і левериджу фінкомпаній. Станом на 1 липня 2024 року 124 компанії порушували норматив мінімального розміру власного капіталу, станом на 1 січня 2025 року – 32 компанії. Компанії, що не усувають порушення, покидають ринок.

У IV кварталі обсяги активів ломбардів збільшилися на 2.2% (+7.4% р/р), а нових кредитів зменшилися, однак у річному вимірі кредитування підвищилось майже вдвічі. Доходи від надання фінансових послуг скоротилися, відтак сегмент був збитковим, незважаючи на зменшення адміністративних витрат. Показники рентабельності були найнижчими з початку року. Обсяг власного капіталу за рік знизився на 10%. Однак за 2024 рік сегмент у цілому був прибутковим.

Перспективи та ризики

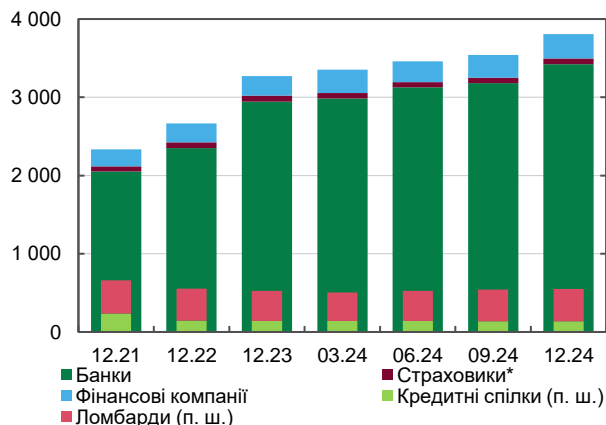
З початку 2025 року запроваджено вимоги до системи корпоративного управління та внутрішнього контролю фінансової компанії. Фінкомпанії зобов'язані організувати комплексну, адекватну та ефективну систему внутрішнього контролю з урахуванням особливостей її діяльності.

З 1 січня 2025 року запроваджено звітність для небанківських фінансових груп. Також змінилася з щоквартальної на щомісячну періодичність подання всієї звітності фінансових компаній та ломбардів починаючи зі звітності за липень.

Структура та проникнення сектору

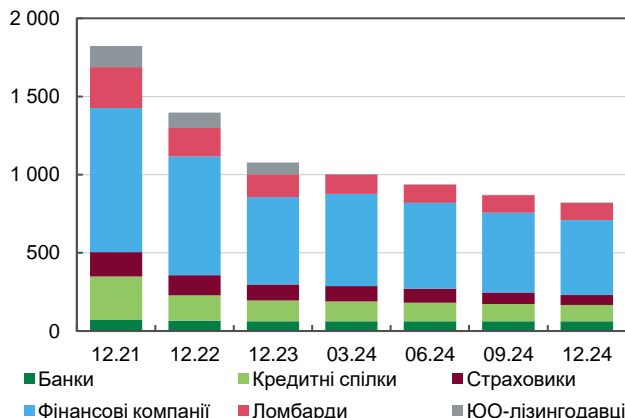
У IV кварталі обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг збільшилися, найпомітніше – у фінансових компаній. Кількість установ у Реєстрі скоротилася на 50 установ, припинили діяльність переважно фінкомпанії й страховики. Упродовж кварталу зареєстровано одну фінансову компанію.

Графік 1. Структура активів фінансового сектору, млрд грн

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

Графік 2. Кількість надавачів фінансових послуг

* Починаючи з 1 січня 2024 року ЮО-лізингодавці набули статусу фінансових компаній.

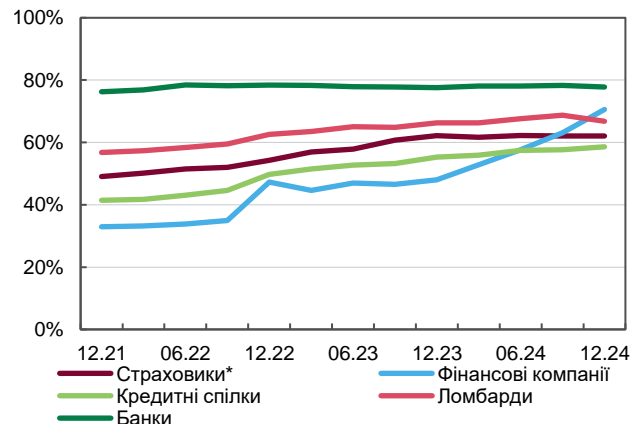
За результатами 2024 року всі сектори надавачів небанківських фінансових послуг були прибутковими.

Графік 3. Чистий фінансовий результат надавачів небанківських фінансових послуг, млн грн

Концентрація в сегменті фінансових компаній стрімко зростає.

Графік 4. Частка активів десяти найбільших установ у сегментах

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

У IV кварталі обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг зросли на 6.8% – дещо менше, ніж у банків. Тож загальна частка НБФУ в активах фінансового сектору скоротилася на 0.1 в. п. – до 10.2%.

Таблиця. Фінансові установи, регулювання та нагляд за якими здійснює Національний банк України

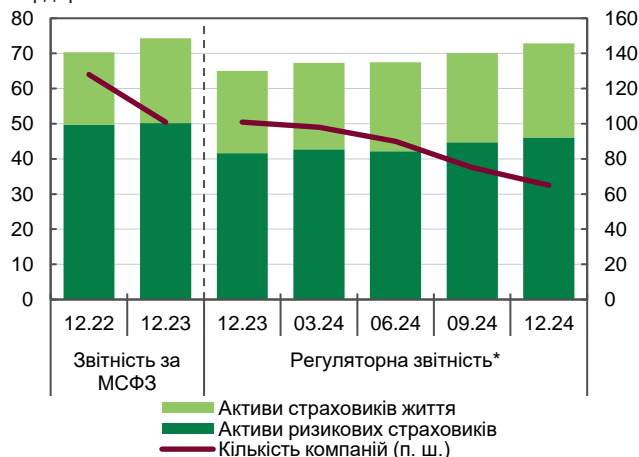
		2021	2022	2023	03.2024	06.2024	09.2024	12.2024	Зміна за IV квартал
Страховики	Активи, млн грн	64 737	70 298	74 412	67 284*	67 515*	70 146*	72 819*	3.8%
	Кількість	155	128	101	98	90	75	65	-10
Кредитні спілки	Активи, млн грн	2 330	1 449	1 422	1 399	1 399	1 386	1 357	-2.1%
	Кількість	278	162	133	127	120	110	104	-6
Фінансові компанії	Активи, млн грн	216 406	243 997	250 454	300 212	265 466	288 091	310 262	7.7%
	Кількість	922	760	559	589	548	509	479	-30
Ломбарди	Активи, млн грн	4 289	4 101	3 847	3 650	3 865	4 040	4 131	2.2%
	Кількість	261	183	146	123	116	113	109	-4
Банки	Активи, млн грн	2 053 232	2 351 678	2 944 684	2 986 161	3 126 176	3 180 663	3 422 600	7.6%
	Кількість	71	67	63	63	62	62	62	0

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

Страховики

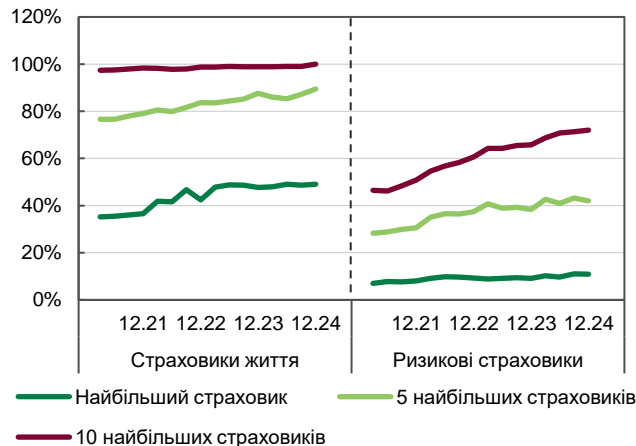
У IV кварталі активи ризикових страховиків зросли на 3%, а страховиків життя – на 5%. Протягом кварталу з ринку вийшли 10 страхових компаній, з яких 9 – з ризикового сегмента.

Графік 5. Обсяг активів страховиків та їхня кількість, млрд грн

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

Графік 6. Частка найбільших страховиків у валових преміях сектору

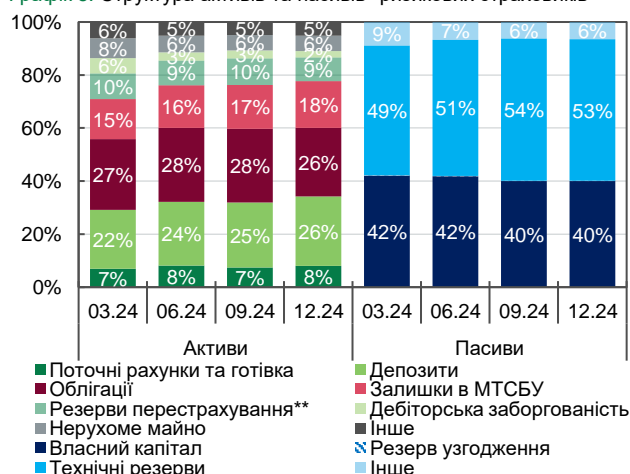

У IV кварталі в активах страховиків життя та ризикових страховиків дещо зросла частка депозитів та поточних рахунків, а частка облігацій – скоротилася. Структура пасивів в обох сегментах страхового ринку майже не змінилася.

Графік 7. Структура активів та пасивів* страховиків життя

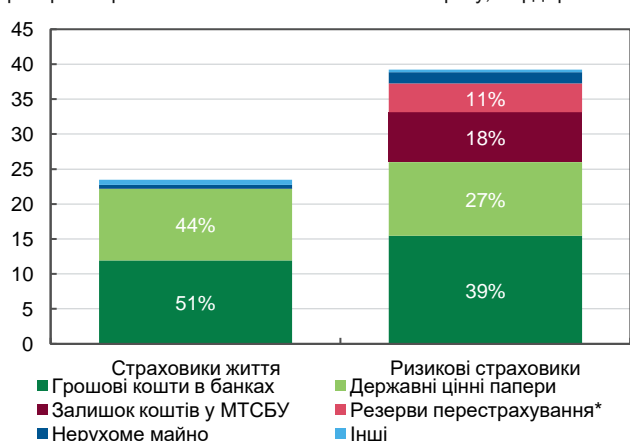
Графік 8. Структура активів та пасивів* ризикових страховиків

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів. ** Технічні резерви за договорами вихідного перестраховання.

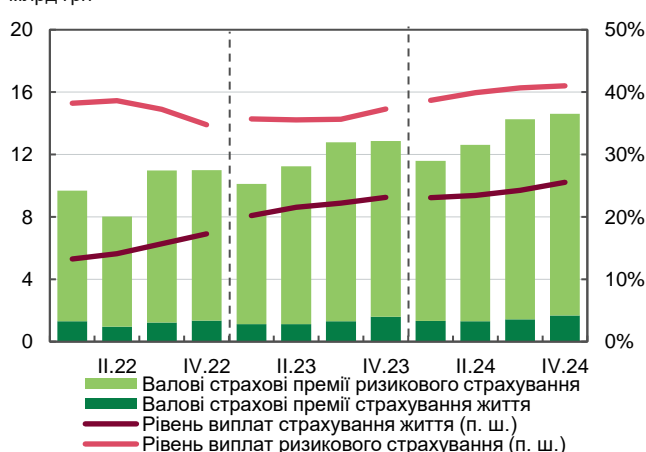
У IV кварталі прийнятні активи на покриття технічних резервів зросли на 2%, а в їх структурі продовжують переважати високоліквідні складові: поточні рахунки, облігації та депозити.

Графік 9. Структура прийнятих активів на покриття технічних резервів страховиків станом на 1 жовтня 2024 року, млрд грн

У IV кварталі валові страхові премії зросли неоднорідно порівняно з попереднім кварталом: на 17% на ринку страхування життя і лише на 1% у сегменті ризикового страхування.

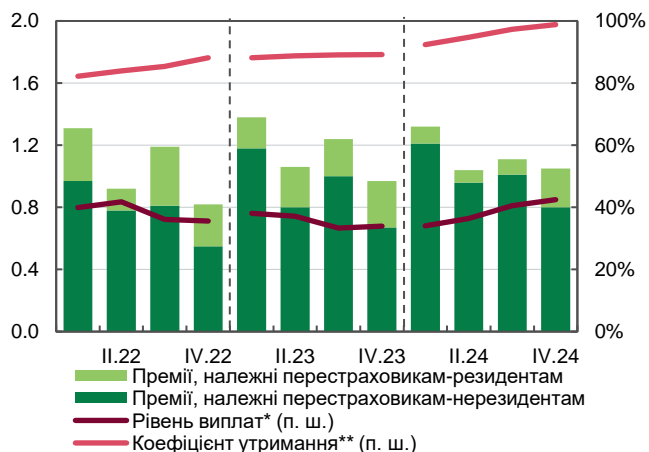
Графік 10. Премії та рівень виплат за видами страхування, млрд грн

* Технічні резерви за договорами вихідного перестраховання.

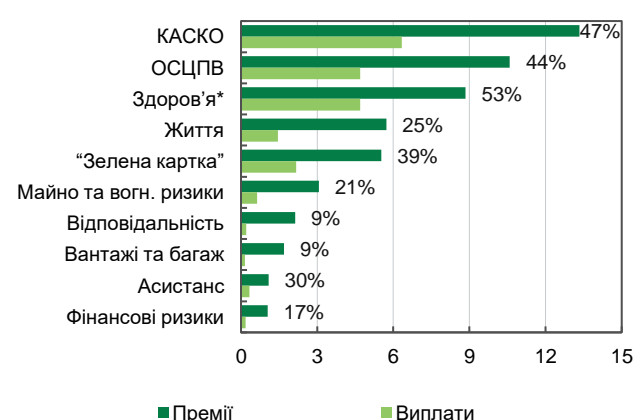
Як і в минулі роки, у IV кварталі обсяг валових страхових премій, переданих у перестраховання, скоротився – на 6%. Рівень виплат за основними продуктами у 2024 році зріс на декілька відсоткових пунктів порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Графік 11. Премії, належні перестраховикам, рівень виплат та коефіцієнт утримання, млрд грн

* Рівень виплат розраховано в річному вимірі.
** Відношення чистих премій до валових премій.

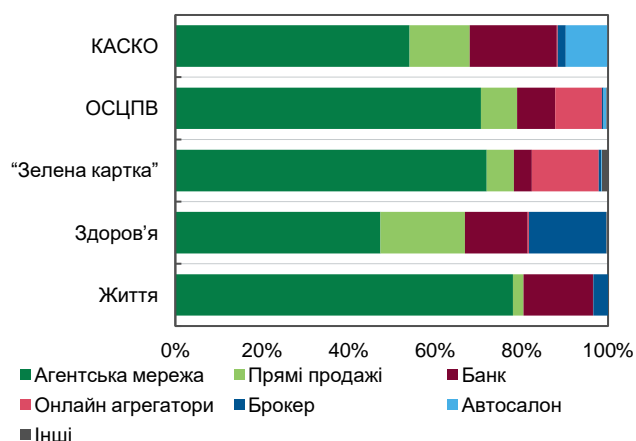
Графік 12. Страхові премії та виплати за найпоширенішими лініями бізнесу за 2024 рік, млрд грн

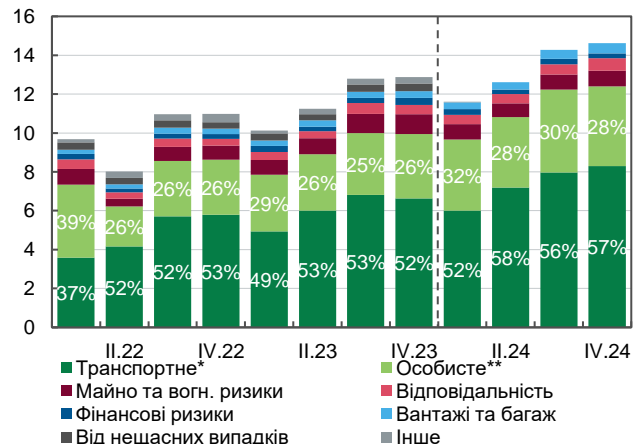
Значення у відсотках свідчать про рівень виплат відповідного виду.
* Із 1 січня 2024 року клас страхування від нещасних випадків входить до страхування здоров'я.

У IV кварталі серед основних ліній бізнесу найбільше зріс обсяг премій зі страхування життя та ОСЦПВ. У 2024 році обсяг страхових премій ризикового страхування перевищив довосний рівень.

Графік 13. Структура валових страхових премій за найбільшими страховими продуктами в розрізі каналів продажу у 2024 році

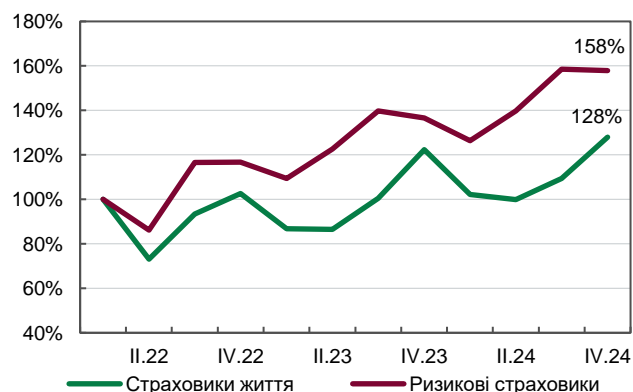
Графік 14. Структура страхових премій за основними бізнес-лініями страхування, млрд грн

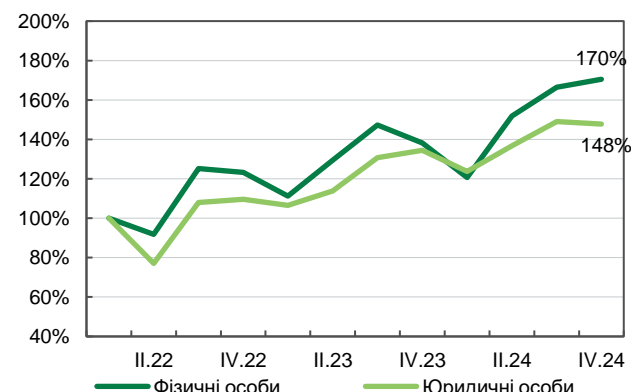
* КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка".
** Життя, здоров'я, асистанс.
*** До страхування вантажів та багажу ретроспективно додано страхування повітряних та водних суден.

У IV кварталі страхові премії у корпоративному сегменті скоротилися, а в роздрібному продовжують зростати.

Графік 15. Валові страхові премії за видами страхування (без вхідного перестраховання), I квартал 2022 року = 100%

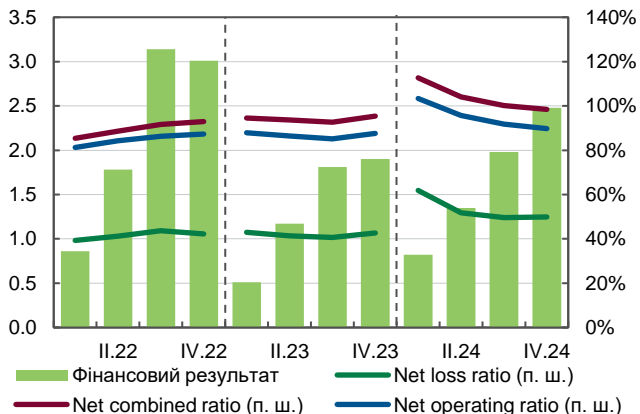

Графік 16. Премії з ризикового страхування в розрізі типів страховальників, I квартал 2022 року = 100%

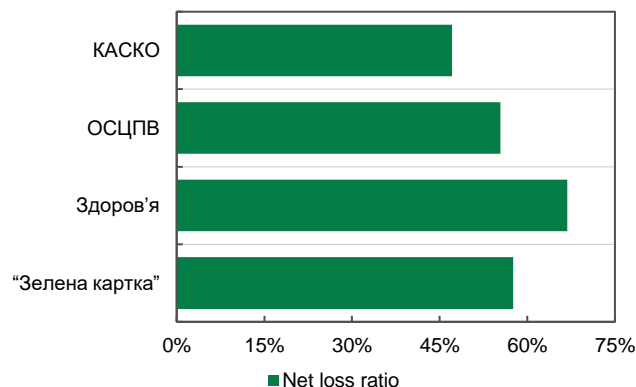
У IV кварталі показник нетто-збитковості страховиків дещо зріс (погіршився) через зростання обсягів виплат та скорочення технічних резервів збитків за договорами вихідного перестраховування. Комбінований коефіцієнт за результатами року порівняно з дев'ятьма місяцями скоротився (поліпшився) на 2 в. п. – до 98%.

Графік 17. Фінансовий результат наростаючим підсумком і показники діяльності ризикових страховиків у нетто-вимірі, млрд грн

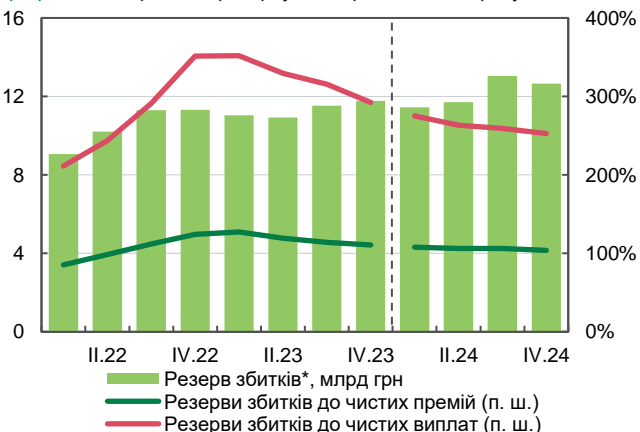
Показники операційної діяльності в 2024 році аналізовано наростаючим підсумком із початку року через зміну підходу до розрахунку.

Графік 18. Коефіцієнти нетто-збитковості (net loss ratio) за найбільшими лініями бізнесу ризикового страхування у 2024 році

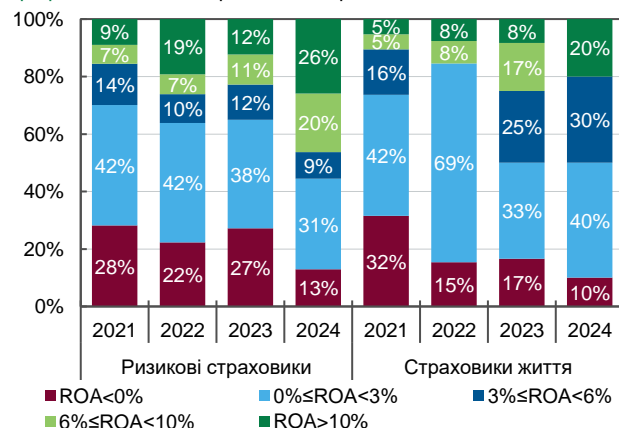
Завдяки скороченню резерву збитків ризикових страховиків у IV кварталі на 3% коефіцієнти резервування знизилися. У 2024 році через вихід багатьох страховиків з ринку частка збиткових компаній суттєво скоротилася в обох сегментах страхового ринку.

Графік 19. Коефіцієнти резервування ризикового страхування

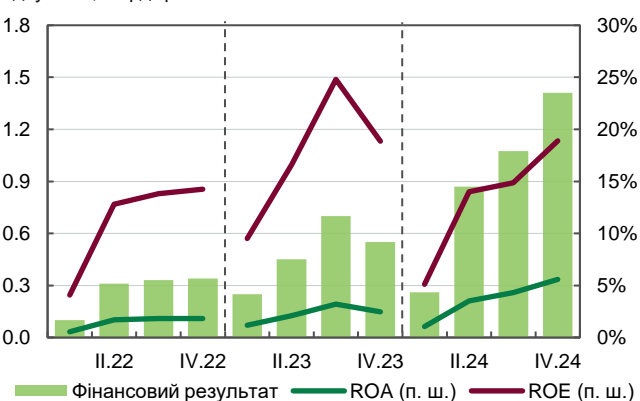
* Із 2024 року резерв збитків є сумою найкращої оцінки та маржі ризику, оцінених за пруденційними вимогами. Коефіцієнти резервування розраховані в річному вимірі.

Графік 20. Розподіл страховиків за рентабельністю активів

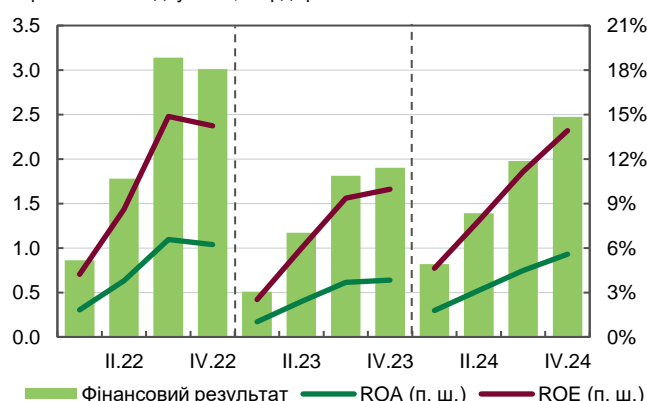

Страховики життя за 2024 рік отримали рекордний прибуток у розмірі 1.4 млрд грн завдяки ефекту одного великого страховика. Ризикові страховики збільшили чистий прибуток на 31% за результатами року – до 2.5 млрд грн, а рентабельність капіталу на 4 в. п. – до 14%.

Графік 21. Фінансовий результат страховиків життя наростаючим підсумком, млрд грн

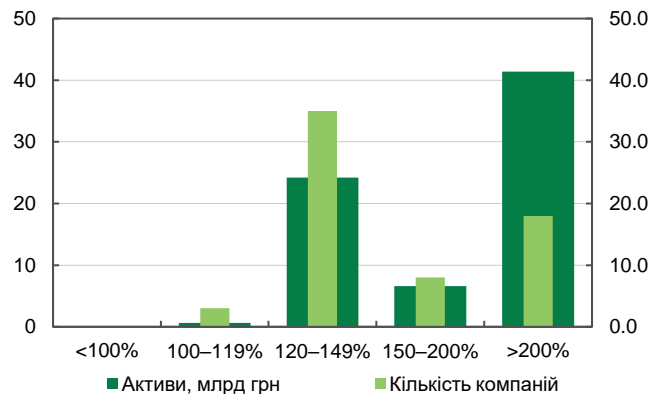

Графік 22. Фінансовий результат ризикових страховиків наростаючим підсумком, млрд грн

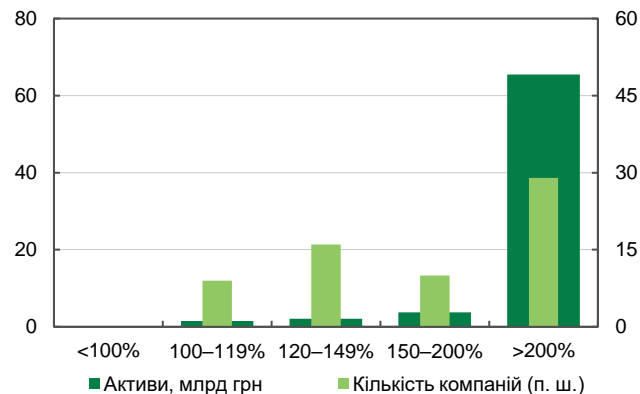
За підсумками IV кварталу усі страховики дотримувались вимог до капіталу платоспроможності (SCR) та мінімального капіталу (MCR). У трьох компаній значення нормативу SCR перебуває в межах 100–120%.

Графік 23. Розподіл кількості та розміру активів страховиків* за співвідношенням прийнятного капіталу для виконання SCR та SCR станом на 1 січня 2025 року

* Графік побудовано на основі даних 64 компаній.

Графік 24. Розподіл кількості та розміру активів страховиків* за співвідношенням прийнятного капіталу для виконання MCR та MCR станом на 1 січня 2025 року

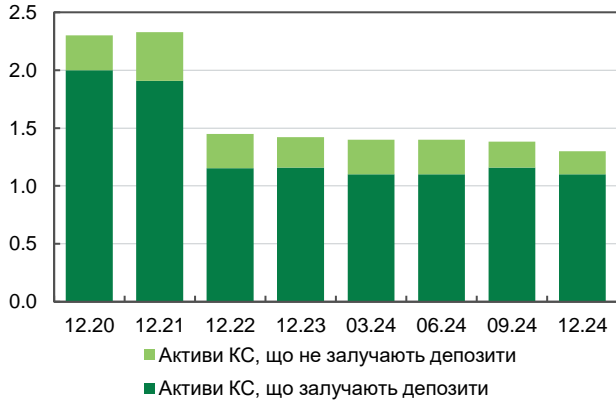

* Графік побудовано на основі даних 64 компаній.

Кредитні спілки

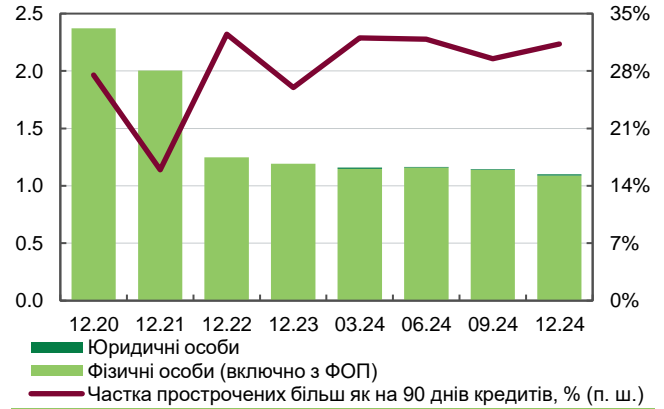
У IV кварталі активи кредитних спілок зменшилися на 2%, помітніше в спілок, що працюють на пайовому капіталі, – на 3.6%. Водночас найбільшою (84%) залишається частка активів установ, що залучають депозити.

Графік 25. Загальні активи кредитних спілок, млрд грн

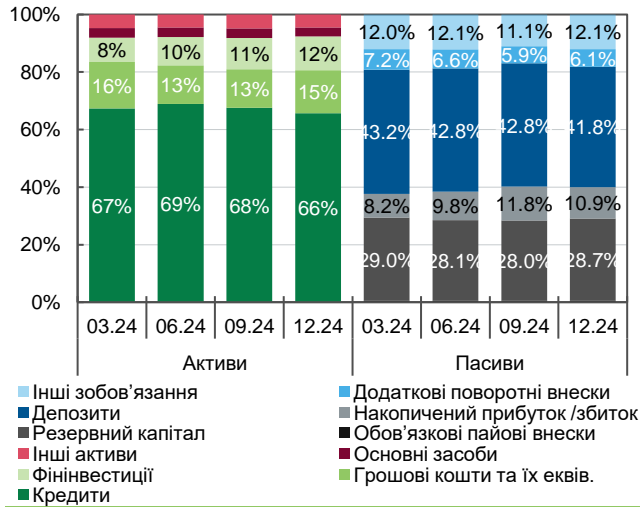
Кредитний портфель зменшився за IV квартал на 4% переважно за рахунок кредитів на бізнес цілі та будівництво і ремонт нерухомості. Заявлена частка простроченої більш як на 90 днів основної суми позик склала близько третини.

Графік 26. Структура основної суми заборгованості за кредитами членів кредитних спілок, млрд грн

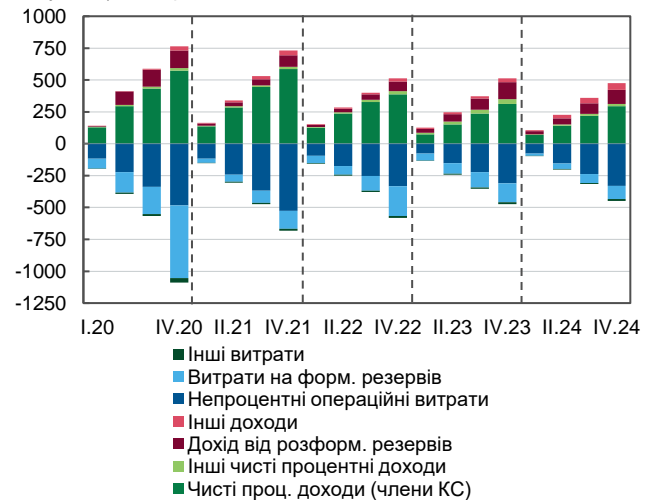
Тривало зниження частки кредитів в активах, натомість зросла частка грошових коштів і фінансових інвестицій. У структурі фондування лише дещо зросла частка додаткових пайових внесків та резервного капіталу.

Графік 27. Структура активів та пасивів кредитних спілок

У IV кварталі зменшилися чисті операційні доходи за операціями з членами спілок через скорочення кредитного портфеля. Водночас відбувся приріст резервів під кредитний ризик.

Графік 28. Доходи та витрати кредитних спілок (наростаючим підсумком), млн грн

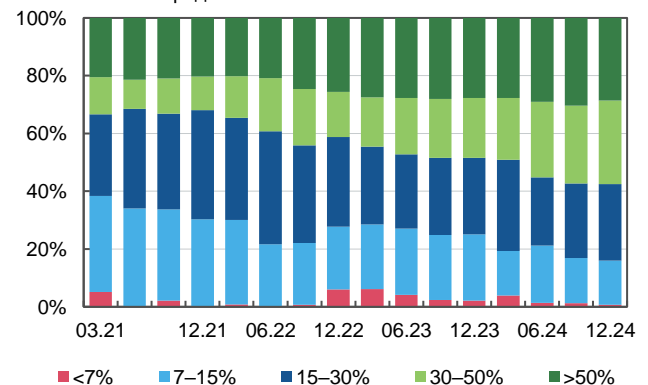
Наприкінці 2024 року діяльність спілок залишалася операційно неефективною. Водночас доходи від розформування резервів обумовили незначний прибуток установ у цілому за рік.

Графік 29. Операційна ефективність діяльності кредитних спілок (наростаючим підсумком), млн грн

Станом на 1 січня 2025 року частка спілок – порушників мінімальних вимог до платоспроможності скоротилася до рівня початку 2022 року. Це три спілки, що залучають депозити, дві з яких збиткові.

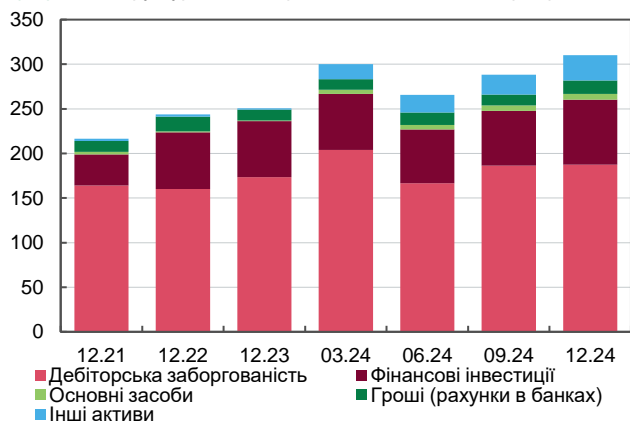
Графік 30. Розподіл нормативів достатності основного капіталу за часткою активів кредитних спілок

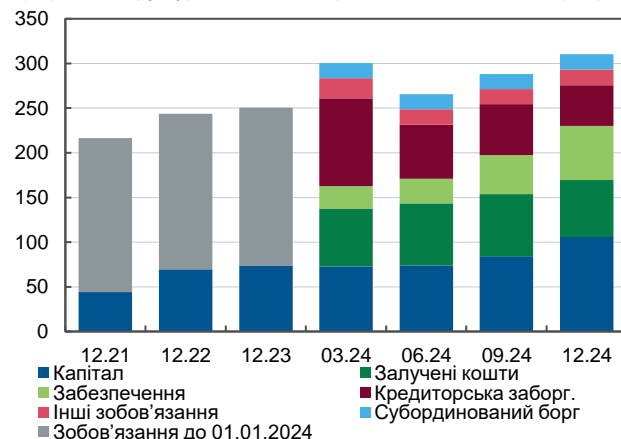
Фінансові компанії

У IV кварталі обсяг активів фінансових компаній збільшився на 7.7% (+23.9% p/p) за рахунок стрімкого зростання активів окремих фінустанов. Структура активів і зобов'язань фінансових компаній суттєво не змінилася.

Графік 31. Структура активів фінансових компаній, млрд грн

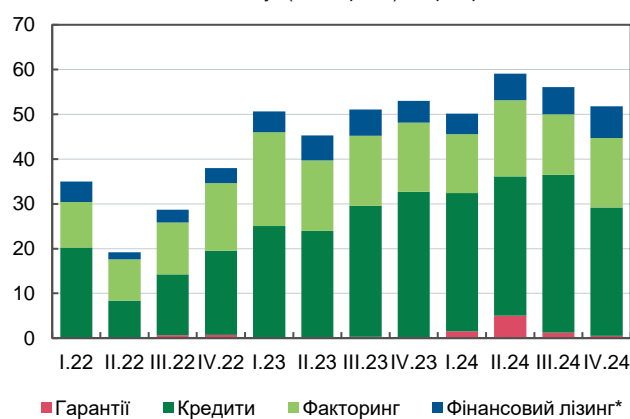
Графік 32. Структура зобов'язань фінансових компаній, млрд грн

До 1 січня 2024 року в сірій колонці відображено згруповані зобов'язання установ.

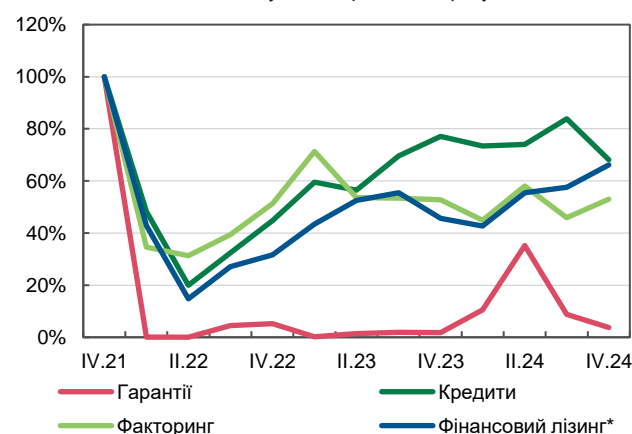
У IV кварталі кредитування, як і раніше, займало більше ніж половина обсягу послуг фінансових компаній. Однак обсяг нових кредитів скоротився на 18.7%. Обсяги факторингу та фінансового лізингу збільшилися. Обсяги наданих гарантій зменшувалися два квартали поспіль.

Графік 33. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг (за квартал), млрд грн

* Починаючи з 1 січня 2024 року ЮО-лізингодавці набули статусу фінансових компаній.

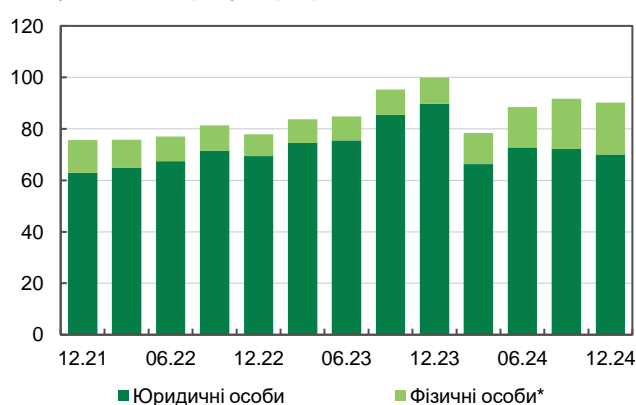
Графік 34. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг, IV квартал 2021 року = 100%

* Починаючи з 1 січня 2024 року ЮО-лізингодавці набули статусу фінансових компаній.

У IV кварталі обсяг портфеля кредитів бізнесу зменшився на 3.0% (-21.9% p/p) через вихід низки компаній з ринку. Обсяг портфелю кредитів населенню збільшився на 3.5% (+97.7% p/p)

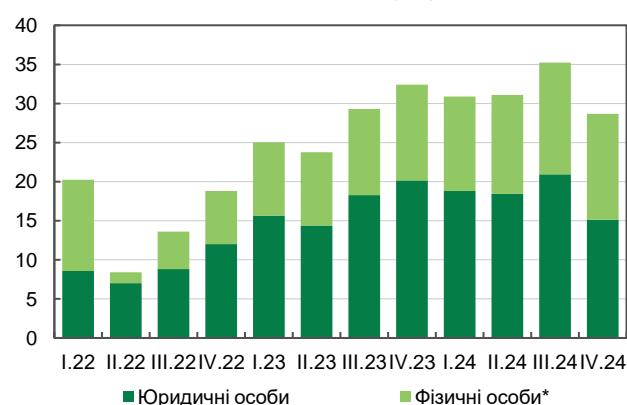
Графік 35. Обсяг заборгованості за договорами з надання коштів у позику, на кінець періоду, млрд грн

* Включаючи фізичних осіб-підприємців.

У IV кварталі обсяг нових кредитів населенню дещо зменшився (- 5.5%), обсяги досі менші за довоєнні. Обсяг наданих кредитів корпоративному сектору скоротився більше, ніж на чверть.

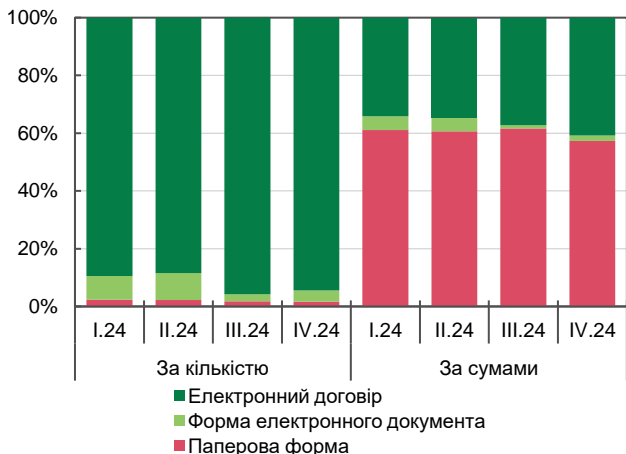
Графік 36. Обсяг наданих протягом кварталу кредитів фінансовими компаніями за видами позичальників, млрд грн

* Включаючи фізичних осіб-підприємців.

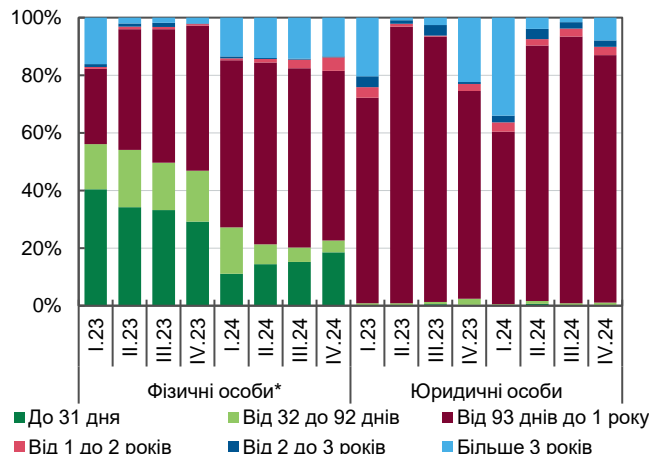
У IV кварталі частка кредитних угод, що уклалися в паперовій формі, у їхніх загальних обсягах дещо зменшилася. Схожа тенденція тривала впродовж усього 2024 року.

Графік 37. Частки кредитних угод фінансових компаній, укладених впродовж кварталу, за способом укладення

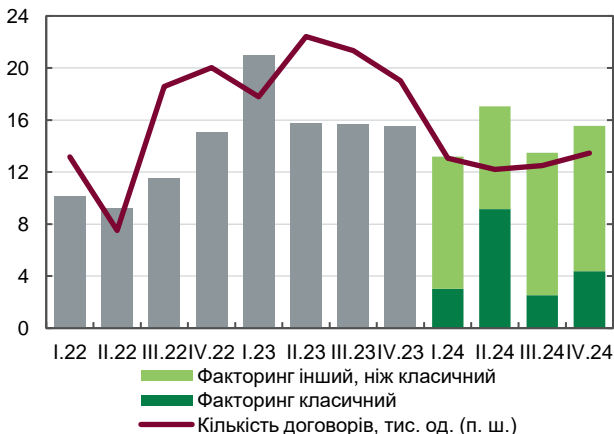
У IV кварталі строковість нових кредитів для юридичних осіб дещо зросла. Строковість кредитів для населення дещо зменшилася: зросла частка угод строком до трьох місяців.

Графік 38. Структура обсягу кредитів, наданих впродовж кварталу фінансовими компаніями, за строковістю і типом клієнтів

У IV кварталі обсяги здійснених факторингових операцій зросли. Помітно підвищилися обсяги класичного факторингу.

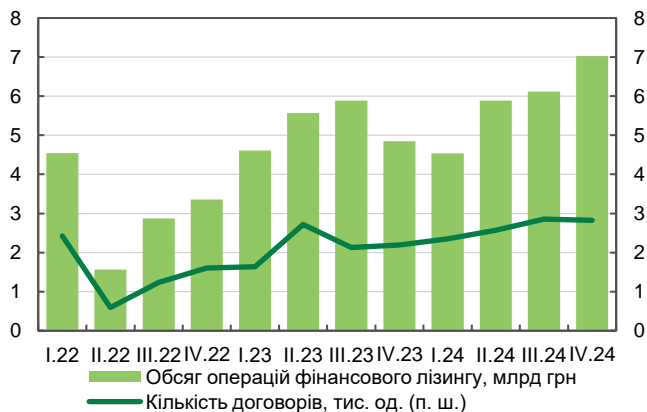
Графік 39. Обсяг та кількість договорів факторингу*

* До 2024 року операції факторингу в статистиці не поділялися за видами. Із 2024 року класичний факторинг – фінансування дебіторської заборгованості підприємства, інший – відступлення права вимоги (цесія), зазвичай купівля проблемної заборгованості за кредитами.

У IV кварталі операції фінансового лізингу збільшилися на 15%, а у річному вимірі зросли майже наполовину.

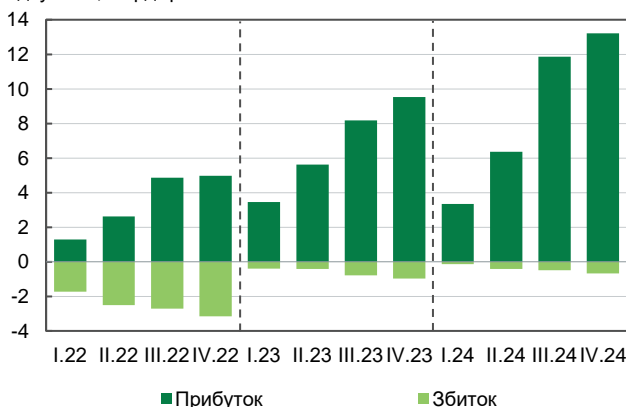
Графік 40. Обсяг і кількість договорів фінансового лізингу*

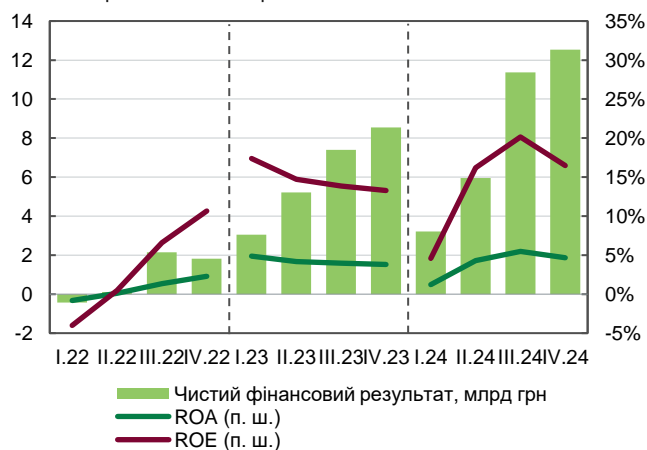
* Починаючи з 1 січня 2024 року операції фінансового лізингу здійснюються виключно фінансовими компаніями.

У січні – грудні сегмент отримав рекордні прибутки, приблизно половину з яких забезпечила державна установа “Укрфінжитло”. Близько 86% фінансових компаній були прибутковими. Показники рентабельності були на найвищому рівні від початку повномасштабного вторгнення.

Графік 41. Фінансовий результат фінансових компаній наростаючим підсумком, млрд грн

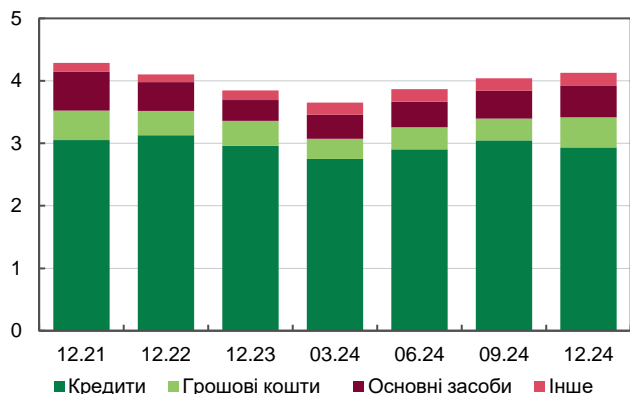
Графік 42. Фінансовий результат (наростаючим підсумком) та показники рентабельності фінансових компаній

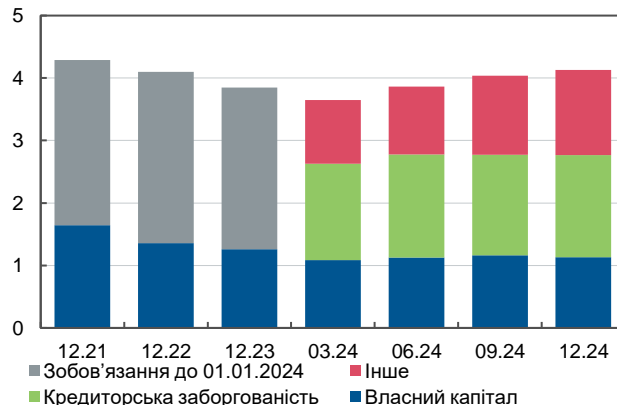
Ломбарди

У IV кварталі обсяг активів ломбардів збільшився на 2.2% (+7.4% р/р). Обсяг кредитного портфеля зменшився на 3.7% кв/кв (-1.0% р/р), основні засоби зростали з початку року (+51% р/р). Розмір власного капіталу ломбардів за 2024 рік знизився на 10%.

Графік 43. Структура активів ломбардів, млрд грн

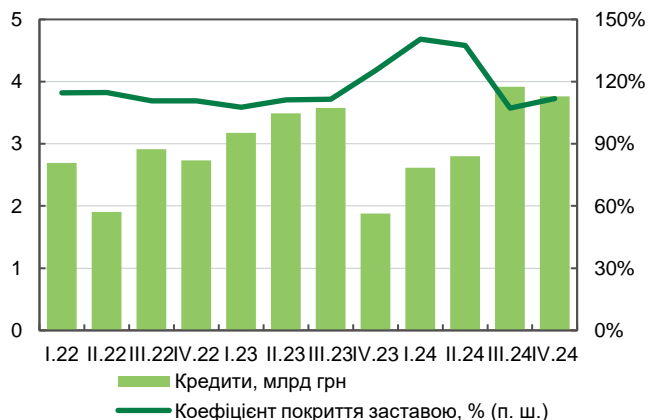
Графік 44. Структура пасивів ломбардів, млрд грн

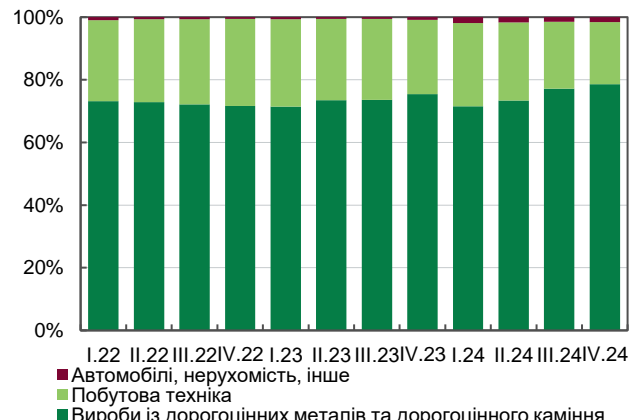
До 1 січня 2024 року в сірій колонці відображено згруповані зобов'язання установ.

Обсяг нових кредитів у IV кварталі зменшився на 4% хоча і зростав упродовж трьох попередніх кварталів. Коефіцієнт покриття кредитів заставою зріс до 112%. Структура кредитів за видами застави незмінна – домінують вироби з дорогоцінних металів і каміння. Частка цієї застави була найвищою за останні три роки.

Графік 45. Обсяг наданих кредитів ломбардами (за квартал) та рівень покриття заставою

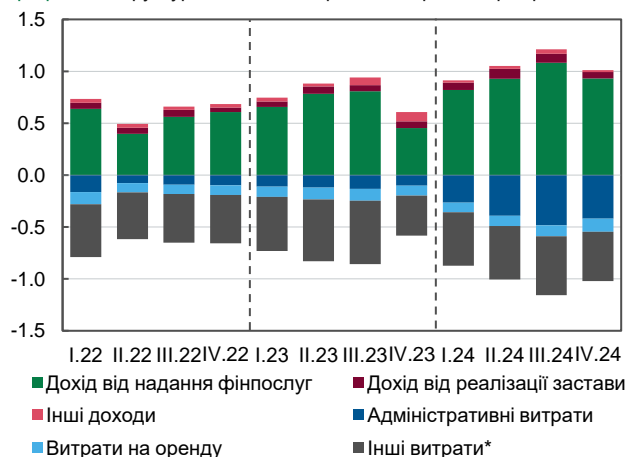
Графік 46. Структура обсягу наданих кредитів ломбардами за видами застави

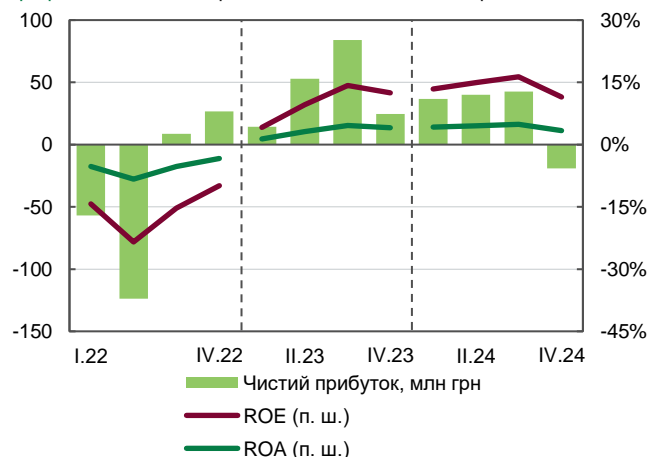
Частка кредитів, заставою за якими є автомобілі, нерухомість та інші види активів, становить 1.57%.

У IV кварталі доходи від надання фінансових послуг зменшилися на 14%, а від реалізації застави – на 28%. Водночас адміністративні й інші витрати ломбардів також знизилися. Однак, через суттєве зниження доходів, сегмент був збитковим за результатами кварталу. Показники рентабельності активів і капіталу знизилися з початку року.

Графік 47. Структура доходів і витрат ломбардів, млрд грн

Графік 48. Показники фінансової діяльності ломбардів

* Включають витрати, пов'язані з реалізацією та утриманням заставного майна.

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше.

Огляд стосується небанківських фінансових установ, діяльність яких регулює НБУ, якщо не зазначено інше.

До вибірки належать установи, платоспроможні на кожну звітну дату, що надали звітність, якщо не зазначено інше.

У розрахунку зміни показників страховиків за період ураховуються дані страховиків, виключених із Реєстру, до періоду, в якому відбулося таке виключення.

Разом зі звітністю за IV квартал 2024 року фінустанови мали змогу уточнити дані звітності за III квартал. Через це відбулися ретроспективні уточнення окремих показників. Якщо була зміна в методиці розрахунку показників, це відображено у відповідних примітках до графіків. Перекласифікація складових показників звітності, здійснена учасниками ринку внаслідок переходу на нові форми звітності, також могла вплинути на зміну динаміки показників.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

КАСКО	Страхування наземного транспорту (включно з залізничним)
Коефіцієнт утримання	Відношення чистих премій до валових премій
КС	Кредитна спілка
МТСБУ	Моторне (транспортне) страхове бюро України
НБУ	Національний банк України
НБФУ	Небанківські фінансові установи
Нетто-основа	З урахуванням впливу перестраховування
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики
ОСЦПВ	Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів
Реєстр	Державний реєстр фінансових установ
Ризикові страховики	Страховики, які займаються видами страхування іншими, ніж страхування життя
Рівень виплат	Співвідношення виплат і премій за чотири квартали, що передують даті оцінки
Страховики життя	Страховики, які займаються страхуванням життя
Страхування відповідальності	Страхування відповідальності, іншої моторної відповідальності, МАТ відповідальності, відповідальності суб'єкта митного режиму та оператора ядерної установки
Страхування здоров'я	Медичне страхування та інше страхування здоров'я
Страхування майна та вогневих ризиків	Страхування майна та страхування сільськогосподарської продукції
CIR	Cost-to-Income Ratio. Співвідношення операційних витрат і операційних доходів
MCR	Нормативне значення мінімального капіталу страховика
Net combined ratio, нетто-комбінований коефіцієнт	Net loss ratio збільшений на співвідношення суми комісійних винагород, аквізиційних витрат, податку на дохід, податків під час здійснення операцій з перестраховування з перестраховиками-нерезидентами, відрахувань до інших фондів МТСБУ, інших витрат страхової діяльності за вирахуванням комісійних доходів від інших страховиків та перестраховиків та зміни обсягу коштів у МТСБУ до чистих зароблених премій
Net investment ratio, коефіцієнт нетто-інвестиційного доходу	Співвідношення суми інвестиційних доходів та доходів від розміщення коштів у централізованих страхових резервних фондах МТСБУ за вирахуванням витрат на управління інвестиціями до чистих зароблених премій
Net loss ratio, коефіцієнт нетто-збитковості	Співвідношення суми страхових виплат, витрат на врегулювання збитків та зміни резерву збитків за вирахуванням доходів від регресів і суброгацій, доходів від компенсації витрат, пов'язаних із врегулюванням збитків перестраховиком, та зміни резерву збитків за вимогами вихідного перестраховування до чистих зароблених премій
Net operating ratio, коефіцієнт нетто-ефективності діяльності	Різниця між Net combined ratio та Net investment ratio
ROA	Return on assets. Рентабельність активів
ROE	Return on equity. Рентабельність власного капіталу
SCR	Нормативне значення капіталу платоспроможності страховика
в. п.	Відсотковий пункт
кв/кв	Порівняно з попереднім кварталом
п. ш.	Права шкала
р/р	Порівняно з аналогічною датою / аналогічним періодом попереднього року
млн	мільйон
млрд	мільярд